

LEDGUIDE 7

Välja rätt redskap

Att arbeta med rätt verktyg gör ledarbetet både lättare, roligare och effektivare. Här listar vi verktyg som är mer eller mindre nödvändiga, och hur man bäst sköter om dem.

En del verktyg specifika för stigbygge är svåra att få tag på i Sverige. Vissa har två funktioner i ett, men det går oftast alltid att hitta ganska bra alternativ. Vi utgår ifrån att leden/stigen anläggs med mestadels ideella krafter och har rekommenderat verktyg utifrån det. Det innebär att man jobbar mycket för hand med att flytta stenar, kratta, gräva etc. Ofta behöver man få bort organiskt material för att sen förstärka med sten, därefter jord.

Rekommenderade verktyg för stigbyggen

- McLeod. Svår att få tag i här i Sverige men är ett utomordentligt redskap som verkligen kan rekommenderas om man ska bygga stigar och leder för hand. Har många funktioner i ett.
- Pulaski (kombination yxa och hacka), också svår att få tag i här i Sverige. En korphacka och en yxa fungerar bra som alternativ.
- Korphacka, för att luckra upp och hacka i hård och stenig jord, för att sen lättare kunna gräva.
- Grävspade
- Skyffel
- Spett och spännband, för att flytta stora stenar/stockar. Man kan behöva vara många som hjälper till.
- Skottkärra (och hinkar)
- Kratta
- Grensax och/eller sekator
- Nordic Pocket Saw för att dela stora stockar om man inte vill/kan bära med sig motorsåg.
- Handsåg
- Yxa
- Dräneringspinnar för att rensa blockerade filteravlopp och långa kulvertar.

Verktyg för mer avancerade byggen (t.ex. bygga spång)

- Hammare
- Måttband
- Tigersåg/sticksåg
- Borrmaskin
- Skruvdragare
- Vattenpass
- Slungspade (våldigt smal spade)
- Jordborr (för att gräva ut för stolpar)

Ta hand om verktygen

Spade/skyffel: Torka av lera (helst innan det torkat in), skölj av med vatten och gnid gärna in med oljig trasa.

Hacka: Separera handtaget från huvudet, rengör och gnid in med oljig trasa.

Grensax/häcksax/sekator: ta bort eventuell växtlighet som fastnat i bladen och rengör handtagen.

Spett: Ta bort lera och torka så det blir torrt.

Skottkärra och hinkar: Tvätta ur lera/smuts. Kontrollera däckena på skottkärran, pumpa vid behov

Tips!

- Märk verktygen så att man kan se vem de tillhör. Färgmarkering (t.ex med spray eller tejp) kan också vara bra så att du lättare hittar dem om du lagt dem ifrån dig i naturen.
- Se till att alla som använder verktygen hjälper till att rengöra dem.
- Uppmana deltagare att rapportera in om något verktyg är trasigt eller behöver underhåll.
- Använd en olja som är avsedd för verktyg.
- Se till att alla deltagare vet vad de olika verktygen är till för och hur man ska använda dem på ett säkert och bra sätt.
- Ha alltid ett första hjälpen-kit med nära till hands, ifall olyckan är framme. Se också till att ni är försäkrade, det gäller även volontärerna.

Säkerhetstänk

Gå gärna genom detta med deltagarna innan arbetet börjar:

1. Bär verktygen med den vassaste sidan ner, inte mer än ett i varje hand, längs med sidorna, inte över axeln.
2. Arbeta med säkerhetsavstånd till nästa person.
3. Se till att få ögonkontakt med personen du ska passera, om den arbetar med ett verktyg, och visa att du tänkt gå förbi.

Bra film som visar vilka verktyg man behöver och hur man använder dem (Backyard Trail Builds):

<https://www.youtube.com/watch?v=r168D9qd3VQ>